

4 Δεκεμβρίου 1991

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,
ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ,

Εφεσείων-Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,

Εφεσιβλήτων -Καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 911)

Προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Ακυρωτική απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου — Αναδρομικότητα του ακυρωτικού αποτελέσματος — Συνέπειες της αναδρομικότητας της ακύρωσης, από το αναθεωρητικό Δικαστήριο, παρανόμου ιεραρχικής διαταγής — Η αναδρομικότητα της ακύρωσης, ως προς την πειθαρχική ευθύνη του υπαλλήλου που δεν υπάκουσε, δεν ισχύει καθ' 5
 ον χρόνο ίσχυε η παράνομη διαταγή λόγω του τεκμηρίου νομιμότητάς της — Η εξαίρεση υφίσταται μόνον στην περίπτωση που η πειθαρχική απόφαση εκδίδεται πριν από την επέλευση του ακυρωτικού αποτελέσματος — Σε ενάντια περίπτωση με την αναδρομική 10
 εξαφάνιση της διαταγής ελλείπει το υπόβαθρο επιβολής πειθαρχικής ποινής.

Με την έφεση αυτή ο εφεσείων ζήτησε την ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης που απέρριψε τα ακυρωτικά του αιτήματα κατά της πειθαρχικής καταδίκης του, από την επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, για απουσία χωρίς άδεια και κατά της παραλείψεως του Υπουργού Παιδείας να αποσύρει την σχετική κατηγορία, επειδή κατά το χρόνο διαπίστωσης της ενοχής του και επιβολής της πειθαρχικής ποινής οι διοικητικές πράξεις (μετάθεση και τοποθέτηση σε σχολείο) λόγω ανυπακοής προς τις οποίες καταδικάστηκε είχαν παύσει να υπάρχουν ως ήδη ακυρωθείσες από το Ανώτατο Δικαστήριο. Αυτό το στοιχείο της ενέργειας και των συνεπειών της αναδρομικότητας της ακύρωσης διοικητικής πράξης από το Ανώτατο Δικαστήριο ήταν εκείνο που καθόρισε την έκβαση της 20
 κατ' έφεσιν δίκης. 25

Το Ανώτατο Δικαστήριο, κάνοντας δεκτή την έφεση, αποφάσι-

σε ότι:

5 Άμεση συνέπεια της απαγγελίας της ακύρωσης διοικητικής πράξης είναι η εξ υπαρχής κατάργηση της πράξης αυτής έναντι όλων και η αναδρομική εξαφάνισή της. Το απόσπασμα στο Σύγγραμμα της Δήμητρας Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου, στη σελίδα 296, αναφέρει τα εξής:

10 "Επί ακυρώσεως παρανόμου ιεραρχικής διαταγής, η αναδρομικότης δεν ισχύει ως προς την πειθαρχικήν ευθύνην του υπαλλήλου, ο οποίος προηγουμένως καθ' ον χρόνον ίσχυεν η παράνομος διαταγή ηρνήθη να συμμορφωθή προς αυτήν".

15 Από το απόσπασμα αυτό προκύπτει ότι η αναδρομικότητα ως προς την πειθαρχική ευθύνη του υπαλλήλου δεν ισχύει καθ' ον χρόνο ίσχυε η παράνομη διαταγή με την οποία αρνήθηκε να συμμορφωθεί, για το λόγο ότι η απόφαση της Ε.Ε.Υ. να μεταθέσει τον αιτητή, είναι κατά τεκμήριο νόμιμη, μέχρις ότου προσβληθεί και τυχόν ακυρωθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο. Εξάγεται από τα ανωτέρω ότι αν είχε προηγηθεί η πειθαρχική ποινή της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τότε η πειθαρχική ποινή θα ίσχυε, δηλαδή η αναδρομικότητα δε θα ίσχυε. Όμως, η Ε.Ε.Υ. για λόγους δικούς της που δε φαίνονται στα πρακτικά, περίμενε δύο χρόνια να πάρει απόφαση. Εν τω μεταξύ, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε τις μεταθέσεις του εφεσείοντα στη Λάρνακα. Άρα, η μετάθεση και η τοποθέτηση στη Λάρνακα, έπαυσε να υπάρχει στο χώρο των έγκυρων νόμων πράξεων. Συνεπώς, δεν υπήρχε η μετάθεση και η τοποθέτηση στις 7.4.1985 που αποφάσισε η Ε.Ε.Υ. ότι ο εφεσείοντας ήταν ένοχος. Όταν ο Έντιμος πρωτόδικος δικαστής επικατέστη τα Συγγράμματα της Δήμητρας Κοντόγιωργα Θεοχαροπούλου και Σπηλιωτοπούλου, αναφερόταν στις περιπτώσεις εκείνες που είχε εκδοθεί η πειθαρχική απόφαση και ακολούθησε το ακυρωτικό αποτέλεσμα. Στην προκειμένη περίπτωση έχει εξαφανιστεί εξ υπαρχής η μετάθεση και δεν υπάρχει το υπόβαθρο για να επιβληθεί πειθαρχική ποινή.

30 Ο εφεσείοντας δικάστηκε για το αδίκημα της απουσίας σε συγκεκριμένες μέρες που οι ακυρωτικές αποφάσεις εξαφάνισαν εξ υπαρχής τη μετάθεσή του, άρα ουδέποτε έπρεπε να ήταν στη Λάρνακα και κατά συνέπεια ουδέποτε απουσίασε από τη Λάρνακα.

Έφεση επιτυγχάνει χωρίς διαταγή για έξοδα.

35 Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Πογιατζή, Δ.) που δόθηκε στις 11 Μαρτίου, 1989 (Αριθμός Προσφυγής 544/85) με την οποία η προσφυγή του εφεσείοντα κατά της απόφασης

των εφεσιβλήτων με την οποία ο αιτητής βρέθηκε ένοχος πειθαρχικού αδικήματος απουσίας απορρίφθηκε.

Α.Σ. Αγγελίδης, για τον εφεσεύοντα.

Ρ. Βραχίμη-Πετρίδου (Κα.), Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους εφεσιβλήτους.

5

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Α. Κούρσης.

ΚΟΥΡΡΗΣ Δ.: Η έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου, ο οποίος κατά την άσκηση της πρωτοβάθμιας αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας, απέρριψε την προσφυγή του εφεσεύοντα αρ. 544/85, με την οποία ζητούσε τις ακόλουθες θεραπείες:

"1. Απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία να κηρύσσεται άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα η απόφαση του καθ' ου η αίτηση Νο. 1 (Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας) ημερομ. 8.5.85 με την οποία ο αιτητής βρέθηκε ένοχος πειθαρχικού αδικήματος απουσίας χωρίς άδεια και του επεβλήθηκε χρηματική ποινή ίση με τις απολαβές του χρονικού διαστήματος της απουσίας.

2. Απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία να κηρύσσεται άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα η παράλειψη του καθ' ου η αίτηση Νο. 2 (Υπουργού Παιδείας) να αποσύρει την κατηγορία εν όψει των ακυρωτικών αποφάσεων του Ανωτάτου στις προσφυγές 393/81 και 385/81 και/ή να ανταποκριθεί στα χρονικά πλαίσια του άρθρου 29 του Συντάγματος στο σχετικό αίτημα που υπέβαλε ο αιτητής από 15.3.85 και περαιτέρω ότι κάθε τι που παραλείφθηκε θα πρέπει να διενεργηθεί.

3. Απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία να μην επικυρώνονται οι πιο πάνω αποφάσεις ή παραλείψεις των καθ' ων η αίτηση."

Ο αιτητής-εφεσεύοντας είναι δάσκαλος με πολυετή υπηρεσία. Μαζί με 52 άλλους δασκάλους της στοιχειώδους εκπαίδευσης, παρακολούθησε ειδικά μαθήματα του Υπουργείου Παιδείας για διδασκαλία του ειδικού μαθήματος των Πρακτικών Γνώσεων, για μαθητές Μέσης Εκπαίδευσης. Στη συνέχεια αποσπάσθηκε στη Μέση Εκπαίδευση και κατά τον ουσιαστικό χρόνο υπηρετούσε στο Δ' Γυμνάσιο Πάφου. Με απόφαση της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Ε.Ε.Υ.), ημερομηνίας 8/9/1981, ο εφεσεύοντας μετατέθηκε από το Δ' Γυμνάσιο Πάφου στη Λάρνακα. Εναντίον της μετάθεσης αυτής καταχώρησε στις 20/10/1981 την προσφυγή 385/81.

Η Ε.Ε.Υ., υλοποιώντας απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 20.363, ημερομηνίας 14/5/1981, αποφάσισε να προσφέρει στον εφεσεύοντα μόνιμο διορισμό στη θέση Καθηγητή Πρακτικών Γνώσεων, αναδρομικά από 1/1/1979, στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρνακας. Με επιστολή της ημερομηνίας 22/10/1981, η Ε.Ε.Υ. πληροφόρησε τον εφεσεύοντα για τον πιο πάνω αναδρομικό διορισμό του και την τοποθέτησή του από 1/10/1981 στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρνακας. Με απαντητική επιστολή του ο εφεσεύοντας αποδέχθηκε την αναδρομική ένταξή του στη Μέση Εκπαίδευση, όχι όμως την τοποθέτησή του στην Τεχνική Εκπαίδευση και ιδιαίτερα στη Λάρνακα. Ταυτόχρονα καταχώρησε εναντίον της απόφασης αυτής, την προσφυγή 393/81.

Με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Ε.Ε.Υ., ημερομηνίας 22/3/1982, το Υπουργείο Παιδείας έστειλε για εκδίκαση από την Ε.Ε.Υ. κατηγορία που είχε διατυπώσει ο Γενικός Εισαγγελέας εναντίον του εφεσεύοντα για το πειθαρχικό αδίκημα της απουσίας χωρίς άδεια της αρμόδιας Αρχής από τα καθήκοντά του στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρνακας κατά διάφορα χρονικά διαστήματα.

Η Ε.Ε.Υ. επιλήφθηκε της πιο πάνω πειθαρχικής κατηγορίας στις συνεδρίες της σε διάφορες ημερομηνίες από 8/4/1982 μέχρι 5/3/1983, με την ίδια πάντοτε πενταμελή σύνθεση, ήτοι τον Πρόεδρο Ι. Βαρνάβα και τα Μέλη Α. Γεωρ-

γίου, Α. Παπαδούρη, Α. Παπαδόπουλο και Κ. Καλλή. Στη συνεδρία της ημερομηνίας 5/3/1983, η Ε.Ε.Υ. άκουσε τις τελικές αγορεύσεις των δικηγόρων και των δύο πλευρών και επιφύλαξε την απόφασή της.

Στις 22/2/1985 το Δικαστήριο εξέδωσε τις αποφάσεις του στις προσφυγές του εφεσείοντα με αριθμό 385/81 και 393/81 και ακύρωσε τις επίδικες πράξεις της Επιτροπής. 5

Στις 23/2/1985, ο ευπαίδευτος δικηγόρος του εφεσείοντα έστειλε στον Πρόεδρο της Ε.Ε.Υ. επιστολή με την οποία τον καλούσε να απορρίψει την πειθαρχική υπόθεση εναντίον του πελάτη του, γιατί στηρίχτηκε εξ' υπαρχής σε παράνομες πράξεις της Ε.Ε.Υ., προσθέτοντας ότι η πειθαρχική υπόθεση εξαρτάτο από την εγκυρότητα ή όχι των προσβαλλομένων με τις προσφυγές 385/81 και 393/81, αποφάσεων της Ε.Ε.Υ., στις οποίες το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε τις αποφάσεις του με τις οποίες κήρυξε άκυρες τις σχετικές αποφάσεις της Ε.Ε.Υ. 10 15

Στις 15/3/1985, ο δικηγόρος του εφεσείοντα έστειλε στον Υπουργό Παιδείας επιστολή με το ίδιο περιεχόμενο της επιστολής του προς την Ε.Ε.Υ. και τον καλούσε να αποσύρει την πειθαρχική υπόθεση εναντίον του πελάτη του, γιατί στηρίχθηκε εξ' υπαρχής σε παράνομες πράξεις της Ε.Ε.Υ. Ο Υπουργός Παιδείας δεν απάντησε στην πιο πάνω επιστολή. 20

Ο πρωτόδικος Δικαστής στην απόφασή του, αναφέρει:

"Στις 27/4/1985 η Ε.Ε.Υ. επιλήφθηκε σε νέα συνεδρία της του θέματος της πειθαρχικής κατηγορίας εναντίον του αιτητή στην παρουσία του δικηγόρου του αιτητή ο οποίος ζήτησε και πέτυχε αναβολή για τις 8/5/1985 γιατί δεν είχε κατορθώσει να επικοινωνήσει με τον πελάτη του. Ήταν η πρώτη φορά που η σύνθεση της Ε.Ε.Υ. ήταν τριμελής. Απουσίαζαν δύο μέλη, οι κκ. Α. Γεωργίου και Κ. Καλλής οι οποίοι είχαν στο μεταξύ αντικατασταθεί από δύο νέα μέλη τους κκ. Σ. Χατζηγεωργίου και Κ. Παπαλοΐζου. Σύμφωνα με το σχετικό 25 30

Πρακτικό της συνεδρίας ημερομηνίας 27/4/1985 τα δύο νέα μέλη "δεν παρίστανται επειδή δεν ήσαν μέλη της Επιτροπής κατά το χρόνο της εκδίκασης της υπόθεσης".

- 5   Στις 8/5/1985 στην παρουσία του αιτητή και των δικηγόρων αμφοτέρων των πλευρών, η Ε.Ε.Υ. με την ίδια τριμελή σύνθεση, επιλήφθηκε και πάλι της πειθαρχικής υπόθεσης του αιτητή και αφού μελέτησε το αίτημα του κ. Αγγελίδη για απόρριψη της κατηγορίας, κατάληξε στο συμπέρασμα ότι η πειθαρχική διαδικασία δεν επηρεάζεται από την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις δυο προσφυγές του αιτητή. Ακολούθως, αφού η Ε.Ε.Υ. σημείωσε το γεγονός ότι δεν υπήρξε αμφισβήτηση ότι ο αιτητής απουσίασε κατά τις ημερομηνίες που αναφέρονται στο κατηγορητήριο χωρίς άδεια από την Αρμόδια
- 10 Αρχή και ότι υποστήριξε ότι δεν μετέβη στην εργασία του γιατί δεν είχε αποδεχτεί την τοποθέτησή του στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή και είχε αμφιβολίες κατά πόσο ανήκε στη Μέση ή στη Δημοτική Εκπαίδευση, και ότι αμφισβητούσε τη νομιμότητα της Διοικητικής Πράξης που εξέδωσε η Ε.Ε.Υ., βρήκε τον αιτητή ένοχο. Στη συνέχεια, αφού η
- 20 Ε.Ε.Υ. άκουσε τις απόψεις των μερών για το είδος της ποινής και αφού έλαβε σοβαρά υπόψη την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου για τη μετάθεση του αιτητή, του επέβαλε χρηματική ποινή ίση με τις απολαβές του για το χρονικό διάστημα για το οποίο απουσίασε
- 25 χωρίς άδεια.

- Αισθανόμενος ότι αδικήθηκε με την πιο πάνω ενοχοποιητική απόφαση και ισχυριζόμενος ότι, εν όψει της ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου η Ε.Ε.Υ. είχε υποχρέωση να απορρίψει την πειθαρχική κατηγορία
- 30 εναντίον του και ο Υπουργός Παιδείας είχε παράλληλα υποχρέωση να αποσύρει την κατηγορία πριν η Ε.Ε.Υ. εκδώσει την απόφασή της, ο αιτητής καταχώρησε την παρούσα προσφυγή εναντίον της Ε.Ε.Υ. και του Υπουργού Παιδείας, η οποία βασίζεται στα πιο κάτω νομικά σημεία:

- 35   "(α) Η απόφαση του καθ' ου η αίτηση Νο. 2 αντιβαί-

νει στα άρθρα 146.5 και 29 του Συντάγματος. Εάν δε υπήρχε παράλειψη συμμόρφωσης ή παράλειψη να απαντηθεί το αίτημα, δεν θα εκδίδετο η απόφαση του καθ'ου η αίτηση Νο. 1.

(β) Η απόφαση του καθ'ου η αίτηση Νο. 1 αντιβαίνει στο άρθρο 146.5, παραβιάζει τους κανόνες φυσικής δικαιοσύνης, λήφθηκε χωρίς να ακουστεί ο αιτητής περί την σημασία των δύο ακυρωτικών αποφάσεων, λήφθηκε με πραγματική και νομική βάση παράνομη και ακυρωθείσα απόφαση του ιδίου του εκδικάζοντος οργάνου.

5

(γ) Λήφθηκε από όργανο μη νόμιμα συγκροτημένο.

(δ) Λήφθηκε κατά παράβαση της έννοιας της χρηστής διοίκησης.

(ε) Στηρίχθηκε σε ανύπαρκτα εξ' υπαρχής και έναντι πάντων στοιχεία.

10

(στ) Αποβλέπει σε αλλότριο σκοπό και είναι προϊόν υπέρβασης εξουσίας ή κατάχρησης εξουσίας.

(ζ) Στερείται δέουσας έρευνας και/ή αιτιολογίας."

Ο ευπαίδευτος δικηγόρος του εφεσείοντα πρόβαλε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστή και ενώπιόν μας τη θέση ότι η παράγραφος 5 του άρθρου 146 του Συντάγματος, υποχρεώνει όλα τα όργανα και αρχές της Δημοκρατίας σε ενεργό συμμόρφωση στις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου που έχουν εκδοθεί στις προσφυγές του εφεσείοντα με αριθμούς 385/81 και 393/81 με τις οποίες ακυρώθηκε η μετάθεση και/ή τοποθέτηση του στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρινας. Με ιδιαίτερη έμφαση πρόβαλε επίσης τη θέση ότι άμεση και φυσική συνέπεια της απαγγελίας της ακύρωσης διοικητικής πράξης είναι η αυτόματη εξ' υπαρχής κατάργηση της πράξης αυτής έναντι όλων και η αναδρομική εξαφάνισή της. Επίσης, υποστήριξε ότι η σύνθεση της Ε.Ε.Υ. ήταν ελαττωματική. Η επιχειρηματολογία του ευπαίδευτου δικηγόρου του εφεσείοντα

20

25

30

- συνίσταται στο ότι η ακύρωση της πράξης της Ε.Ε.Υ. με την οποία τοποθετήθηκε ο εφεσείοντας στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρνακας, επέφερε τη συνακύρωση κάθε μεταγενέστερης πράξης που στηρίχθηκε στην ακυρωθείσα, δηλαδή τη διαδικασία της πειθαρχικής δίκης. Αφού, κατέ-
- 5 ληξε ο κ. Αγγελίδης, η υποχρέωση του εφεσείοντα να παρουσιαστεί για εργασία στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρνακας και η πειθαρχική δίκη που άρχισε για την απουσία του χωρίς άδεια, ήταν συνέπεια και αποτέλεσμα της παράνομης τοποθέτησής του στην πιο πάνω Σχολή,
- 10 που εξαφανίστηκε αναδρομικά με την ακυρωτική δικαστική απόφαση, το καθήκον της ενεργού συμμόρφωσης της Επιτροπής με την απόφαση αυτή επέβαλλε την άμεση απόρριψη της πειθαρχικής κατηγορίας εναντίον του εφεσείοντα, εκείνο δε του Υπουργού Παιδείας επέβαλλε την
- 15 άμεση απόσυρση της κατηγορίας εναντίον του εφεσείοντα που δυνατό να δικαιολογείτο όταν καταχωρήθηκε ένεκα του τεκμηρίου της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων.

- Ο πρωτόδικος Δικαστής παρά το γεγονός ότι συμφώνησε με τη γενική θέση ότι η άμεση και φυσική συνέπεια
- 20 της δικαστικής ακύρωσης διοικητικής πράξης είναι η εξ' υπαρχής αναδρομική κατάργηση της πράξης αυτής έναντι πάντων, έκρινε ότι η αρχή της αναδρομικότητας είναι έννοια σχετική και όχι απόλυτη και ότι η Νομολογία έχει καθιερώσει ορισμένες εξαιρέσεις από την αναδρομικότητα
- 25 της ακύρωσης οι οποίες δε θεωρούνται ότι θέτουν σε αμφιβολία την αποτελεσματικότητα της αίτησης ακύρωσης.

- Ο πρωτόδικος Δικαστής βασίστηκε στο Σύγγραμμα της Δήμητρας Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου "Αι Συνέπειαι της Ακυρώσεως Διοικητικής Πράξεως Έναντι της Διοικήσεως", Έκδοση 1980, σελίδα 287, όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:
- 30

- "Εν τούτοις, υπάρχουν περιπτώσεις εις τας οποίας δεν είναι σκόπιμος ούτε επιτρεπτή, καίτοι δυνατή, η αυστηρά αναδρομική εκτέλεσις της ακυρωτικής επιταγής.
- 35 Διότι μια τοιαύτη εφαρμογή θα ανέτρεπε την δημιουργηθείσαν καλοπίστως διοικητικήν κατάστασιν κατά το

χρονικόν διάστημα που ίσχυσε νομίμως η ακυρωθείσα. Τοιουτοτρόπως, μεταξύ της αυστηράς λογικής της αναδρομικότητας της ακυρώσεως και της κοινωνικής αναγκαιότητας της σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων, η νομολογία, κωδικοποιηθείσα ενίοτε υπό του νομοθέτου, προτιμά εις ωρισμένας περιπτώσεις την δευτέραν και αποδέχεται την εφαρμογήν μερικώς μόνον του αναδρομικού αποτελέσματος της ακυρώσεως.

Αι περιπτώσεις αυταί συναρτώνται κατ' εξοχήν με την λειτουργίαν των δημοσίων υπηρεσιών και αναφέρονται κυρίως: Εις την περίπτωσιν ακυρώσεως παρανόμου διορισμού υπαλλήλου ή και παρανόμου απολύσεως υπαλλήλου, καθώς και εις άλλας περιπτώσεις ως επί ακυρώσεως ιεραρχικής διαταγής και ακυρώσεως πράξεως διά τυπικούς λόγους. Εις τας ως άνω περιπτώσεις αναγνωρίζεται εξαίρεσις από την αρχήν της απολύτου αναδρομικότητας της ακυρωτικής επιταγής, βάσει των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της ευρυθμίας των δημοσίων υπηρεσιών."

Και, στη σελίδα 296 του ιδίου Συγγράμματος όπου αναφέρονται τα εξής:

"Επί ακυρώσεως παρανόμου ιεραρχικής διαταγής, η αναδρομικότης δεν ισχύει ως προς την πειθαρχικήν ευθύνην του υπαλλήλου, ο οποίος προηγουμένως καθ'ον χρόνον ίσχυεν η παράνομος διαταγή ηρνήθη να συμμορφωθή προς αυτήν. Δηλαδή, εν προκειμένω, εξακολουθεί να υφίσταται η πειθαρχική ευθύνη του υπαλλήλου παρά την επιγενομένην ακύρωσιν της εν λόγω διαταγής, διότι το θέμα συναρτάται με το απαράβατον καθήκον υπακοής εις τας διαταγάς των προϊσταμένων αρχών και τα όριά του. Επί παραδείγματι, ο παρανόμως δυσμενώς μετατεθείς οφείλει να μεταβή εις την νέαν του θέσιν, ανεξαρτήτως εάν ματαγενεστέρως ακυρωθή η εν λόγω μετάθεσις. Εάν δεν μεταβή διαπράττει πειθαρχικόν παράπτωμα, δεδομένου ότι προέχει το καθήκον υπακοής."

Ο πρωτόδικος Δικαστής κατέληξε ως εξής:

- 5 "Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι, κατ' εξαίρεση του γενικού κανόνα, η δικαστική ακύρωση της διοικητικής πράξης της μετάθεσης του αιτητή στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή Λάρινας δεν είχε σαν συνέπεια την εξαφάνιση της υποχρέωσης του αιτητή να υπακούσει και να παρουσιαστεί στη Διανέλλειο Τεχνική Σχολή για εργασία ούτε και καταργεί *ex post facto* το πειθαρχικό παράπτωμα που είχε διαπράξει με την απουσία του από την
- 10 εργασία του στην πιο πάνω Σχολή χωρίς την άδεια της Αρμόδιας Αρχής. Επομένως, ούτε ο Υπουργός Παιδείας είχε υποχρέωση να αποσύρει την πειθαρχική κατηγορία εναντίον του αιτητή ούτε η Ε.Ε.Υ. είχε υποχρέωση να απορρίψει την κατηγορία αυτή και να απαλλάξει τον αιτητή".
- 15 Θα εξετάσουμε πρώτα το δεύτερο λόγο εφέσεως ότι άμεση και φυσική συνέπεια της απαγγελίας της ακύρωσης διοικητικής πράξης είναι η αυτόματη εξ' υπαρχής κατάργηση της πράξης αυτής έναντι όλων και η αναδρομική εξαφάνισή της.
- 20 Την επιχειρηματολογία του ευπαίδευτου δικηγόρου του εφεσεύοντα την αναφέρουμε πιο πάνω. Η ευπαίδευτη δικηγόρος των εφεσιβλήτων υποστήριξε την πρωτόδικη απόφαση επί του σημείου τούτου και ανέφερε ότι συμφωνεί ότι τον Απρίλιο του 1985 με την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου εξαφανίστηκε αναδρομικά και εξ' υπαρχής η μετάθεση, η διοικητική πράξη της Ε.Ε.Υ. Δεν εξαφανίστηκε όμως, είτε, η πράξη του εφεσεύοντα να παρακούσει στο καθήκον. Και είναι δύο εντελώς διαφορετικά
- 25 στοιχεία, τα οποία πρέπει να είναι διαχωρισμένα στην προκειμένη περίπτωση. Η δικηγόρος των εφεσιβλήτων εισηγήθηκε ότι ήταν θέμα άσκησης διακριτικής ευχέρειας να τερματιστεί η πειθαρχική διαδικασία εφόσον το δεδικασμένο στην ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν εκτείνεται και επί της πειθαρχικής διαδικασίας. Υποστήριξε ότι έστω και αν ακυρώθηκε η πράξη της
- 30 Ε.Ε.Υ. που διέτασσε τον εφεσεύοντα να πάει στη Λάρινα-

κα, δε θεραπεύτηκε αναδρομικά το αδίκημα της απουσίας στο οποίο εδραζόταν το πειθαρχικό παράπτωμα. Υπέβαλε, ότι έστω και αν εξαφανίστηκε το υπόβαθρο, δεν παύει να υπάρχει το πραγματικό γεγονός της απουσίας. Και είναι αυτό το οποίο υιοθέτησε ο πρωτόδικος Δικαστής στην απόφασή του. 5

Έχουμε εξετάσει με μεγάλη προσοχή την επιχειρηματολογία και των δύο πλευρών και κρίνουμε ότι άμεση συνέπεια της απαγγελίας της ακύρωσης διοικητικής πράξης, στην προκειμένη περίπτωση, είναι η εξ' υπαρχής κατάργηση της πράξης αυτής έναντι όλων και η αναδρομική εξαφάνισή της. Το απόσπασμα στο Σύγγραμμα της Δήμητρας Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου (ανωτέρω) στη σελίδα 296, αναφέρει τα εξής: 10

"Επί ακυρώσεως παρανόμου ιεραρχικής διαταγής, η αναδρομικότητας δεν ισχύει ως προς την πειθαρχικήν ευθύνην του υπαλλήλου, ο οποίος προηγουμένως καθ'ον χρόνον ίσχυεν η παράνομος διαταγή ηρνήθη να συμμορφωθεί προς αυτήν". 15

Από το απόσπασμα αυτό προκύπτει ότι η αναδρομικότητα ως προς την πειθαρχική ευθύνη του υπαλλήλου δεν ισχύει καθ'ον χρόνο ίσχυε η παράνομη διαταγή με την οποία αρνήθηκε να συμμορφωθεί, για το λόγο ότι η απόφαση της Ε.Ε.Υ. να μεταθέσει τον αιτητή, είναι κατά τεκμήριο νόμιμη, μέχρις ότου προσβληθεί και τυχόν ακυρωθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο. Εξάγεται από τα ανωτέρω ότι αν είχε προηγηθεί η πειθαρχική ποινή της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τότε η πειθαρχική ποινή θα ίσχυε, δηλαδή η αναδρομικότητα δε θα ίσχυε. 20

Όμως, η Ε.Ε.Υ. για λόγους δικούς της που δε φαίνονται στα πρακτικά, περίμενε δύο χρόνια να πάρει απόφαση. Εν τω μεταξύ, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε τις μεταθέσεις του εφεσείοντα στη Λάρνακα. Άρα, η μετάθεση και η τοποθέτηση στη Λάρνακα, έπαυσε να υπάρχει στο χώρο των έγκυρων νομικών πράξεων. Συνεπώς, δεν υπήρχε η 25

μετάθεση και η τοποθέτηση στις 7/4/1985 που αποφάσισε η Ε.Ε.Υ. ότι ο εφεσείοντας ήταν ένοχος. Όταν ο Έντιμος 30 35

- πρωτόδικος Δικαστής επικαλέστηκε τα Συγγράμματα της Δήμητρας Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου και Σπηλιωτοπούλου, αναφερόταν στις περιπτώσεις εκείνες που είχε εκδοθεί η πειθαρχική απόφαση και ακολούθησε το ακυρωτικό αποτέλεσμα. Στην προκειμένη περίπτωση έχει εξαφανιστεί εξ' υπαρχής η μετάθεση και δεν υπάρχει το υπόβαθρο για να επιβληθεί πειθαρχική ποινή.

- 5 Ο εφεσείοντας δικάστηκε για το αδίκημα της απουσίας σε συγκεκριμένες μέρες που οι ακυρωτικές αποφάσεις εξαφάνισαν εξ' υπαρχής τη μετάθεσή του, άρα ουδέποτε έπρεπε να ήταν στη Λάρνακα και κατά συνέπεια ουδέποτε απουσίασε από τη Λάρνακα.

Με αυτή την κατάληξή μας, η έφεση επιτυγχάνει και οι επίδικες διοικητικές πράξεις για τις οποίες ο εφεσείοντας ζητούσε ακύρωση με την προσφυγή του, ακυρώνονται.

- 15 Επειδή ο λόγος αυτός αποφασίζει την έφεση, δεν προτιθέμεθα να εξετάσουμε τους υπόλοιπους λόγους της έφεσης.

- 20 Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η έφεση επιτυγχάνει και οι επίδικες διοικητικές πράξεις ακυρώνονται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Έφεση επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.